

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu Anny Žákovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci navrhovateľa **J.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul.29.augusta č.8, Bratislava o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 7.decembra 2007, č.k. 5Sd/73/2007-35, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 7.decembra 2007, č.k.5Sd/73/2007-35, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. z 30.januára 2007 v spojení s rozhodnutím číslo X. zo 17.apríla 2007 **z r u š u j e** a vec jej **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd rozsudkom zo 7.decembra 2007 potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 30.januára 2007 v spojení s rozhodnutím číslo X. zo 17.apríla 2007, ktorými podľa § 65 ods.1, resp. podľa § 273 ods.5 zák.č.461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok s odôvodnením, že k 1.januáru 2005 nebol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov, keďže k tomuto dňu získal len 1 rok a 61 dní obdobia dôchodkového poistenia. Súčasne účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľovi bola Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia v Bratislave na účely priznania výsluhového dôchodku od 17.marca 1990 zhodnotená doba zamestnania od 16.marca 1948 do 16.marca 1990, v rámci ktorej aj doba od 1.novembra 1974 do 15.marca 1985 bola z titulu mimosúdnej rehabilitácie zhodnotená v I. kategórii funkcií a doba od 16.marca 1985 do 16.marca 1990 bola zhodnotená ako doba práce na percentá po vzniku nároku na starobný dôchodok. Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľ nezískal potrebnú dobu 10 rokov dôchodkového poistenia podľa § 273 ods.5 zákona o sociálnom poistení, ale získal iba 1 rok a 61 dní a preto rozhodnutia odporkyne považoval za súladne so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že od 17.marca 1990 mu bol priznaný starobný dôchodok a nie dôchodok výsluhový a starobný dôchodok sa až neskôr podľa zák.č.494/2001 Z. z. považoval za výsluhový dôchodok zo samostatného systému výsluhového zabezpečenia profesionálnych vojakov. Výsluhový dôchodok profesionálneho vojaka nie je závislý na pravidlách o priznaní dôchodku zo všeobecného systému. V plnom rozsahu preto spĺňa podmienky ustanovené v § 273 ods.5 zákona o sociálnom poistení.

Navrhovateľ k odvolaniu pripojil fotokópiu výpočtu jeho starobného dôchodku z I. kategórie funkcií podľa zák.č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, priznaného od 17.marca 1990 po zhodnotení 37 rokov zamestnania pre nárok na starobný dôchodok a zvýšení základnej výmery dôchodku o 35% za ďalšiu prácu (zamestnanie po vzniku nároku na starobný dôchodok) .

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil, keď námietky navrhovateľa nepovažovala za opodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods.3 OSP a dospel k záveru, že nie sú dané podmienky na jeho potvrdenie.

Z dávkového spisu odporkyne číslo X. vyplýva, že :

- navrhovateľ žiadosťou, spísanou pobočkou Sociálnej poisťovne Poprad 20.októbra 2006, požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od 1.januára 2005. Zo žiadosti vyplýva, že okrem doby od 16.marca 1948 do 16.marca 1990, zhodnotenej vo výsluhovom dôchodku, navrhovateľ ako dobu ďalšieho zamestnania uviedol aj doby **od 17.marca 1990 do 30.júna 1990 a od 15.augusta 1990 do 30.septembra 1991** v T.;
- k žiadosti o dôchodok navrhovateľ pripojil potvrdenie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia z 5.októbra 2006 a rozhodnutie Krajskej vojenskej správy Košice číslo 699010/16 z 30.júla 1991, podľa ktorých mu bol od 17.marca 1990 podľa zák.č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení **priznaný** a neskôr (od 1.apríla 1991) podľa §§24 a 27 zák. č.87/1991 Zb. upravený **starobný dôchodok z I. kategórie funkcií**, pretransformovaný podľa § 91 ods.1 zák.č.114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov na výsluhový dôchodok, pričom pre nárok na starobný dôchodok boli navrhovateľovi zhodnotené doby základnej vojenskej služby, zamestnania a služby nepretržite od 16.marca 1948 do 15.marca 1985 ako aj doba zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok od 16.marca 1985 do 16.marca 1990.

Pred 1.májom 1998 boli podmienky nároku vojakov z povolania na starobný dôchodok upravené v Piatej časti zákona č.100/1988 Zb. (§§ 132, 133).

Je nesporné, že navrhovateľovi ako vojakovi z povolania bol od 17.marca 1990, teda pred 1.májom 1998 priznaný starobný dôchodok, pričom o priznaní tejto dávky dôchodkového zabezpečenia rozhodol orgán, príslušný podľa § 116 ods.2 v spojení s § 142 ods.4 písm. a/ zák.č.100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.100/1988 Zb.“).

Dňom 1.mája 1998 nadobudol účinnosť zákon č.114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov upravujúci sociálne zabezpečenie vojakov.

Podmienkou vzniku nároku na výsluhový dôchodok podľa § 20 ods.1 v spojení s §§ 26 a 28 zák.č.114/1998 Z. z. bolo aspoň 20 skončených rokov výkonu služby.

V zmysle § 91 ods.1 zák.č.114/1998 Z. z. starobné dôchodky z I. kategórie funkcií, na ktoré vznikol nárok podľa § 132 zák.č.100/1988 Zb. a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, t.j. k 1.máju 1998, sa **považujú** za výsluhové dôchodky podľa zákona č.114/1998 Z. z.

Dňom 1.júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č.328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák.č.328/2002 Z. z.).

Podľa § 125 ods.13 zák.č.328/2002 Z. z. **výsluhové dôchodky** priznané a **vyplácané podľa § 89 ods. 2 a 3, § 91, § 92 ods. 2 a § 94 zákona č. 114/1998 Z. z.** o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov sa odo dňa účinnosti tohto zákona **považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona** vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a od tohto dňa sa zvyšujú o 10%. Na výplatu týchto dôchodkov je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Výplata týchto dôchodkov sa financuje z osobitného účtu.

Pokiaľ zákonodarca vo vyššie citovaných ustanoveniach uviedol, že starobné dôchodky sa považujú za výsluhový dôchodok podľa zák.č.114/1998 Z. z., resp. že výsluhové dôchodky priznané a vyplácané podľa § 91 zák.č.114/1998 Z. z. sa za určených podmienok považujú za výsluhové dôchodky podľa zák.č.328/2002 Z. z., je zrejmé, že tieto starobné dôchodky **sú naďalej starobnými dôchodkami podľa zák.č.100/1988 Zb.** a za výsluhový dôchodok podľa zák.č.328/2002 Z. z. sa iba považujú, najmä na účely ich zvyšovania za dobu trvania služby. Taký záver vyplýva tak z rozdielnych podmienok vzniku nároku na výsluhový dôchodok a nároku na starobný dôchodok, ako aj z rozdielneho spôsobu výpočtu a výšky starobných dôchodkov priznaných podľa §§ 22 až 24 v spojení s §§ 132 a 133 zák. č. 100/1988 Zb. a spôsobu výpočtu a výšky výsluhového dôchodku priznaného podľa §28 zák.č.114/1998 Z. z., resp. podľa §39 zák.č.328/2002 Z. z. Rozlišovanie zákonodarcu medzi výsluhovými dôchodkami priznanými podľa zák.č.114/1998 Z. z., resp. podľa zák.č.328/2002 Z. z. a starobnými dôchodkami, priznanými podľa zák.č.100/1988 Zb., ktoré sú za výsluhové dôchodky iba považované, vyplýva aj zo znenia zák.č.494/2001 Z. z. o zvýšení výsluhových

príspevkov a výsluhových dôchodkov zo sociálneho zabezpečenia vojakov v roku 2001 (§1 ods.1 a 2), prípadne zák. č. 471/2003 Z. z. o zvýšení výsluhových príspevkov a výsluhových dôchodkov zo sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v roku 2003 (§§ 1 až 3 a §4 ods.1)

Navrhovateľovi bol starobný dôchodok priznaný podľa zák.č.100/1988 Zb. Tento starobný dôchodok mu naďalej patrí a za výsluhový dôchodok podľa zák. č.328/2002 Z. z. sa iba považuje. Výsluhový dôchodok podľa §26 zák.č.114/1998 Z. z. ani podľa § 38 a nasl. zák.č.328/2002 Z. z. mu priznaný nebol.

Podľa § 273 ods.5 zák.č.461/2003 Z. z. poistenec, ktorý dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok pred 1. januárom 2004 a nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2005 (§ 273 ods. 2), má nárok na starobný dôchodok podľa tohto zákona, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil vek najmenej 62 rokov. Nárok na starobný dôchodok vzniká najskôr od 1. januára 2005.

Vek 55 rokov potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa zák.č.100/1988 Zb. navrhovateľ dovŕšil 16.marca 1985 a k tomuto dňu, teda pred 1.januárom 2005, splnil aj podmienky nároku na starobný dôchodok. Odporkyňa preto pri rozhodovaní o jeho žiadosti o starobný dôchodok nesprávne aplikovala ustanovenie § 273 ods.5, resp. § 65 zák.č.464/2003 Z. z..

Vznik nároku na starobný dôchodok a jeho výplatu podľa zák.č.100/1988 Zb. súčasne vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa §65 ods.1 zák.č.461/2003 Z. z. Žiadosť o zohľadnenie ďalšej doby zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok je preto možné posúdiť len podľa § 259 ods.1 zák.č.461/2003 Z. z., t.j. podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

V žiadosti o starobný dôchodok z 20.októbra 2006 navrhovateľ žiadal aj o započítanie doby zamestnania od 17.marca 1990 do 30.júna 1990 a od 15.augusta 1990 do 30.septembra 1991. Uvedená doba je dobou ďalšieho zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok.

O dávkach dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania Česko-slovenskej armády rozhoduje Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia (§ 142 ods.4 písm. a/ zák.č.100/1988 Zb.).

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia odporkyne z 30.januára 2007 a 17.apríla 2007 vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, preto v súlade s §250j ods.2 písm. a/ v spojení s § 250l ods.2 a s § 250ja ods.4 OSP rozsudok krajského súdu zmenil, obe rozhodnutia odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odporkyňa o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok od 1.januára 2005 znovu rozhodne, súc viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods.5 OSP), pričom žiadosť v časti zhodnotenia doby zamestnania od 17.marca 1990 do 30.júna 1990 a od 15.augusta 1990 do 30.septembra 1991 postúpi na rozhodnutie príslušnému orgánu v súlade s § 142 ods.4 písm. a/ zák.č.100/1988 Zb., t.j. Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo účastníci ich priznanie nenavrhlí (§ 224 ods.1 v spojení s § 151 ods.1 OSP).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29.septembra 2008

Za správnosť vyhotovenia:

Zuzana Katuščáková

JUDr. Viera Nevedelová

predsedníčka senátu